

Sygn. akt IV CZ 86/18

POSTANOWIENIE

Dnia 25 stycznia 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Karol Weitz (przewodniczący)

SSN Anna Owczarek

SSN Krzysztof Pietrzykowski (sprawozdawca)

w sprawie z powództwa J. S.
przeciwko N. S.
o obniżenie alimentów,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 25 stycznia 2019 r.,
zażalenia powoda
na wyrok Sądu Okręgowego w L.
z dnia 11 maja 2018 r., sygn. akt III Ca (...),

oddala zażalenie.

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w L. wyrokiem z dnia 19 grudnia 2017 r. obniżył do kwoty po 100 złotych miesięcznie alimenty zasądzone wyrokiem Sądu Rejonowego w L. z dnia 30 listopada 2006 roku w sprawie od J. S. na rzecz jego pełnoletniej córki N. S. w kwocie po 600 złotych miesięcznie, w pozostałej części powództwo oddalił, nieuiszczoną opłatę sądową przejął na rachunek Skarbu Państwa, przyznał wynagrodzenie pełnomocnikowi powoda ustanowionemu z urzędu i kuratorowi ustanowionemu z urzędu do reprezentowania nieznanej z miejsca pobytu N. S. oraz w pozostałej części koszty procesu między stronami wzajemnie zniósł.

Pozwana wniosła apelację od wyroku Sądu Rejonowego.

Sąd Okręgowy w O. wyrokiem z dnia 11 maja 2018 r. uchylił zaskarżony wyrok, zniósł postępowanie w sprawie od dnia 13 stycznia 2017 r. i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji, pozostawiając mu rozstrzygnięcie o kosztach za II instancję. Wskazał, że Sąd Rejonowy dwukrotnie skierował wezwanie do pozwanej na adres wskazany w pozwie, przesyłki te zwrócono do Sądu I instancji z adnotacjami „nie podjęto w terminie”. Na rozprawie dnia 8 listopada 2016 r. powód oświadczył, że adres wskazany w pozwie jest ostatnim znanym mu adresem pozwanej, a pod podanym adresem na pewno mieszka ojczym pozwanej – A. S. Wtedy Sąd Rejonowy postanowił zwrócić się do wskazanej osoby o udzielenie informacji, czy znane jest mu aktualne miejsce zamieszkania N. S. Przesyłkę tę zwrócono do Sądu Rejonowego również z adnotacją „nie podjęto w terminie”. Wówczas Sąd Rejonowy zaniechał dalszych starań o ustalenie miejsca pobytu N. S. i wydał postanowienie o ustanowieniu dla niej kuratora. Sąd Rejonowy uczynił tak, mimo że z systemu PESEL2-SAD wynikało, iż do 2008 r. miejscem stałego pobytu N. S. był adres w L., ul. I., oraz mimo wiedzy, że pozwana jest studentką Uniwersytetu (...) w L. na kierunku bezpieczeństwo wewnętrzne. Sąd Rejonowy powinien zarówno podjąć próbę doręczenia pozwanej przesyłki na ul. I., jak również zwrócić się do Uniwersytetu z prośbą o udzielenie informacji, jaki adres zamieszkania pozwana podała do korespondencji. Pierwszej czynności Sąd Rejonowy w ogóle zaniechał, zaś zwrócenie się do Uniwersytetu o udzieleniu niezbędnych informacji zarządził dopiero w dniu 16 stycznia 2017 r., zatem - zdaniem Sądu Okręgowego - za późno. Uniwersytet bowiem potwierdził, że pozwana jest studentką, z planowanym na dzień 30 września 2018 r. terminem ukończenia studiów. W tej sytuacji mimo, że Uniwersytet jako adres pozwanej wskazał L., ul. S., Sąd Rejonowy nie mógł mieć wątpliwości, że wskazana osoba przebywa w L., zatem zastosowanie w sprawie art. 144 k.p.c. należało uznać za bezzasadne, skoro adres pozwanej obiektywnie nie był niemożliwy do ustalenia.

Powód wniósł zażalenie na wyrok Sądu Okręgowego, zarzucając naruszenie art. 379 pkt 5, art. 373 w związku z art. 380, art. 217 § 1 k.p.c. w związku z art. 227 k.p.c. w związku z art. 381 oraz art. 328 § 2 w związku z art. 391 § 1 k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W orzecznictwie Sądu Najwyższego podkreśla się, że w postępowaniu toczącym się w wyniku zażalenia wniesionego na podstawie art. 394¹ § 1¹ k.p.c. na orzeczenie kasatoryjne Sądu drugiej instancji, Sąd Najwyższy bada tylko, czy wystąpiły wskazane przez Sąd drugiej instancji przesłanki uchylenia zaskarżonego wyroku, którymi są: nieważność postępowania przed sądem pierwszej instancji, nierozpoznanie przez ten sąd istoty sprawy oraz sytuacja, gdy wydanie wyroku przez sąd drugiej instancji wymagałoby przeprowadzenia postępowania dowodowego w całości. Przedmiotem oceny Sądu Najwyższego w postępowaniu wywołanym wniesieniem zażalenia na podstawie art. 394¹ § 1¹ k.p.c. nie mogą być inne kwestie, w szczególności dotyczące oceny zasadności roszczenia ani merytorycznego badania stanowiska prawnego sądu drugiej instancji, jak również badania prawidłowości zastosowania przepisów prawa procesowego, które nie odnoszą się ściśle do wskazanych przez sąd drugiej instancji podstaw uchylenia wyroku sądu pierwszej instancji. Omawiane zażalenie nie jest bowiem środkiem prawnym służącym kontroli materialnoprawnej podstawy wyroku ani prawidłowości zastosowania przez sąd drugiej instancji przepisów prawa procesowego niezwiązanych z podstawami kasatoryjnymi, lecz zażalenie to jest skierowane przeciwko uchyleniu wyroku i przekazaniu sprawy do ponownego rozpoznania, a więc ocenie może być poddany jedynie ewentualny błąd sądu odwoławczego przy kwalifikowaniu określonej sytuacji procesowej, jako odpowiadającej powołanej podstawie kasatoryjnej (zob. m.in. postanowienia z dnia 12 grudnia 2013 r., V CZ 75/13, niepubl., z dnia 7 listopada 2012 r., IV CZ 147/12, OSNC 2013 r., nr 3, poz. 41, z dnia 16 maja 2013 r., IV CZ 31/13, niepubl. i z dnia 21 czerwca 2013 r., I CZ 48/13, niepubl.). W zażaleniu wniesionym w niniejszej sprawie powód nie zarzucił zaskarżonemu wyrokowi naruszenia art. 486 § 2 k.p.c., sformułował natomiast zarzuty naruszenia licznych przepisów postępowania zmierzające do zakwestionowania prawidłowości przywrócenia pozwanej terminu do wniesienia apelacji i w konsekwencji nieodrzczenia apelacji. Tymczasem takie zarzuty w ogóle nie mogą być przedmiotem badania w postępowaniu wywołanym wniesieniem zażalenia na podstawie art. 394¹ § 1¹ k.p.c. Powód kwestionuje wprawdzie stwierdzenie przez Sąd Okręgowy nieważności postępowania, zarzucając naruszenie art. 379 pkt 5 k.p.c., jednakże jego jedyny argument w tym

zakresie sprowadza się do tego, że nie można mówić o pozbawieniu pozwanej obrony jej praw w sytuacji, gdy ustanowiono dla niej kuratora procesowego, który czuwał nad prawidłowością postępowania i nad ochroną jej praw. Taki argument jednak oczywiście trudno uznać za przekonujący.

Z przedstawionych powodów orzeczono, jak w sentencji (art. 398¹⁴ w związku z art. 394¹ § 1¹ i § 3 k.p.c.).

jw